

Österåkers kommuns styrdokument

Datum för antagande: 2025-10-20 § 6:11

Diarienummer: KS 2025/0197

Antagen av: Kommunfullmäktige

Dokumentansvarig: Utbildningsförvaltningen

Riktlinjer för fritidshem i Österåkers kommun

Riktlinjer för fritidshem i Österåkers kommun

Fr. o m. 2025-10-01

Diarienummer: UBN 2025/0300

Skärgårdskommunen

Innehåll

1. Allmänt	3
2. Berättigad till plats.....	3
3. Öppen verksamhet	4
4. Anmälan till fritidshem	4
5. Barn i behov av särskilt stöd.....	4
6. Vistelsetid - omsorgsbehov.....	4
Översiktstabell över rätt till fritidshem.....	5
Öppettider.....	5
7. Regler under föräldradidighet	5
8. Regler för arbetssökande.....	5
9. Val av verksamhet i annan kommun.....	6
10. Debitering och taxa	6
11. Uppsägning av plats och omplacering.....	6
Vårdnadshavares uppsägning	6
Byte av skola.....	6
Viktigt att tänka på:	6
Kommunens uppsägning	6
13. Avvikelser från reglerna	7

I. Allmänt

Dessa riktlinjer har fastställts av Kommunfullmäktige för att reglera fritidshemsverksamhet i Österåkers kommun. Konkurrensneutralitet ska råda mellan kommunala och fristående utförare.

Fritidshemmet styrs av både nationella och kommunala styrdokument. Riksdag och regering beslutar om skollag och läroplan och Skolverket publicerar allmänna råd för verksamheten. På kommunal nivå finns riktlinjer för fritidshem. Riktlinjer är en tillämpning av lagstiftningen och de statliga styrdokumenterna.

Fritidsverksamhet i Österåkers kommun bedrivs utifrån Skollagen, Barnkonventionen, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22, och Skolverkets allmänna råd för fritidshem samt övriga föreskrifter som reglerar området. I riktlinjerna anges när en bestämmelse regleras av skollagen (2010:800). Övriga regler är fastställda av Kommunfullmäktige. De gäller oavsett om anordnaren är kommunal eller fristående.

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.¹

2. Berättigad till plats

Fritidshem ska enligt skollagen tillhandahållas för elev i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år i den omfattning det behövs med hänsyn till

- Vårdnadshavares förvärvsarbete
- Vårdnadshavares studier (studiemedelsberättigande eller SFI)
- Elevens eget behov på grund av familjens situation i övrigt
- Elev som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av fritidshem²

I Österåkers kommun erbjuds även fritidshem vid

- Vårdnadshavares sjukskrivning/sjukersättning utifrån medicinskt omsorgsbehov
- Arbetslöshet eller föräldraledighet enligt särskilda regler

Platsen är tillgänglig från och med den 1 augusti det år barnet börjar i förskoleklass/skola. Den verksamhet som erbjuder plats ansvarar för att placeringen sker enligt dessa riktlinjer.

Fritidshem ska enligt skollagen erbjudas vid eller så nära den skola där eleven är inskriven som möjligt. Hemkommunen ansvarar enligt skollagen även för att erbjuda fritidshem för elever som går i fristående skola eller i särskilda utbildningsformer i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning.

---

¹ 14 kap. 2§ Skollagen

² 14 kap. 5 och 6 §§ Skollagen

Inskrivnen verksamhet i fritidshem för elever i årskurs 4 – 6 (till och med vårterminen det år då eleven fyller 13) erbjuds normalt inom den enhet som anordnar fritidshem. I vissa fall kan inskrivnen verksamhet för elever i årskurs 4 – 6 (till och med vårterminen det år då eleven fyller 13) i stället erbjudas på en fritidsgård.

Inom fritidshemmet serveras ett mellanmål på eftermiddagen. Under lov dagar serveras lunch och mellanmål.

Barnen är olycksfallsförsäkrade under vistelsetiden genom försäkring tecknad av Österåkers kommun. Vårdnadshavaren ansvarar för att lämna och hämta barnet i verksamheten. Den verksamhet som erbjuder plats ansvarar för att placering och vistelsetid sker utifrån riktlinjerna.

3. Öppen verksamhet

Öppen fritidsverksamhet erbjuds på fritidsgårdar för elever i skolår 4 – 6. Verksamheten är avgiftsfri. Mellanmål kan köpas till självkostnadspris.

4. Anmälan till fritidshem

Kommunen ansvarar enligt skollagen³ för att elever som är bosatta i Sverige och folkbokförda i kommunen erbjuds utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. För att erhålla en plats krävs ett aktivt val via Österåker kommuns hemsida.

Plats i fritidshem erbjuds snarast möjligt efter det att vårdnadshavare har anmält behov av plats. Därefter behöver vårdnadshavare bekräfta att de accepterar erbjudandet.

5. Barn i behov av särskilt stöd

All verksamhet skall vara öppen för alla barn. Särskilt stöd ska i första hand ges inom ordinarie verksamhet. Verksamheten där barnet är inskrivet har ansvaret för särskilda stödinsatser.

6. Vistelsetid - omsorgsbehov

Fritidshem erbjuds under den tid vårdnadshavarna arbetar/studerar/söker arbete inklusive resor till och från. För att verksamheten ska kunna planeras på bästa sätt ska närvarotider för vistelsetiden upprättas i samverkan mellan vårdnadshavaren och verksamheten. Intyg kan begäras in från arbetsgivare eller utbildningssamordnare för att kontrollera rätt till plats och omsorgsbehov.

Vårdnadshavare som önskar ändra sitt barns vistelsetid så att det påverkar fritidshemmets personalplanering/öppethållande ska inkomma med ändringen minst 14 dagar innan den ska gälla. Meddelande om behov av omsorg under lov ska inkomma i enlighet med den tidplan som fastställts och kommunicerats av respektive fritidshemsverksamhet.

---

³ 14 kap. 3§ Skollagen

Översiktstabell över rätt till fritidshem

Vårdnadshavares situation	Rätt till fritidshem	Tider och villkor
Förvärvsarbete	Ja	Efter skoldagens slut fram till kl. 18.00
Studier	Ja	Efter skoldagens slut fram till kl. 18.00
Föräldraledighet	Ja	Efter skoldagens slut fram till kl. 16.00, ej under lov eller planeringsdagar
Arbetslöshet	Ja	Efter skoldagens slut fram till kl. 18.00
Sjukskrivning	Ja	Efter skoldagens slut fram till kl. 18.00

Öppettider

Samtliga fritidshem i Österåkers kommun ska hålla öppet skoldagar mellan 11.30 – 18.00 och lov dagar 08.00 – 18.00. Inom dessa ramtider äger respektive fritidshem rätt att anpassa sina öppettider utifrån inkomna uppgifter om vårdnadshavares behov av omsorg. Vid behov anordnas även morgontillsyn inom fritidshemmet 06.30 - 08.00. Frukost ingår inte.

Under skolans planeringsdagar, två – tre dagar per termin, samordnas verksamheten och vissa verksamheter håller stängt. Utifrån skollagens bestämmelser om rätt till fritidshem ska alternativ placering då erbjudas av den verksamhet där barnet är inskriven. Verksamhet som stänger under sommarens semesterperiod ska av samma skäl vid behov erbjuda en alternativ placering inom kommunen.

7. Regler under föräldraledighet

I Österåkers kommun erbjuds fritidshem för elever i förskoleklass och skolår 1 – 6 (till och med vårterminen det år då eleven fyller 13) vars föräldrar är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen. Fritidshem erbjuds efter skoltid till kl. 16.00. Fritidshem under föräldraledighet erbjuds inte under skolornas lov (jul-, sport-, påsk-, sommar och läslov) samt under skolans planeringsdagar. Avgift utgår 12 månader per år.

8. Regler för arbetssökande

I Österåkers kommun erbjuds fritidshem för elever i förskoleklass och skolår 1–6 (till och med vårterminen det år då eleven fyller 13) vars föräldrar är arbetssökande. Fritidshem erbjuds utifrån vårdnadshavarens omsorgsbehov.

9. Val av verksamhet i annan kommun

Ansökan om fritidshem i annan kommun görs direkt till den önskade verksamheten. För fristående anordnare krävs godkännande att bedriva fritidshem från den kommun där verksamheten är belägen. Avgift erläggs till Österåkers kommun.

10. Debitering och taxa

Österåkers kommun tillämpar maxtaxa. Avgiften tas ut 12 månader per år och beräknas på taxekategori, antal barn och hushållets gemensamma bruttoinkomst (all skattepliktig inkomst före skatt). Du lämnar aktuell inkomstuppgift genom att logga in på vårdnadshavarportalen med e-legitimation. Med hushåll avses ensamstående och make/maka /sambo som är folkbokförda på samma adress. Lämnas ingen inkomstuppgift debiteras högsta avgift. Ändrade inkomstförhållanden skall meddelas till kommunen.

Avgift för fritidshem tas ut under innevarande månad och ska erläggas före månadens utgång. Avgift erläggs jämnt fördelad över årets samtliga månader. Avdrag/återbetalning vid barnets frånvaro medges ej. Österåkers kommun erbjuder inte delad faktura. Fakturan skickas till det hushåll där barnet är folkbokförd.

11. Uppsägning av plats och omplacering

Vårdnadshavares uppsägning

Den som inte längre önskar nyttja sin plats ska senast två månader innan barnet slutar anmäla detta via kommunens vårdnadshavarportalen med e-legitimation. Kommunen gör ingen automatisk avslutning av placeringen efter åk 3. Om inskriven verksamhet inte önskas från och med åk 4 måste vårdnadshavaren säga upp platsen senast två månader innan placeringen ska upphöra. Uppsägning ska bekräftas av båda vårdnadshavarna. Under uppsägningstiden tas ordinarie avgift ut. Det sker en automatisk avslutning av fritidshemsplatsen den 30 juni det år då eleven fyller 13 år.

Byte av skola

Vid byte av skola under pågående termin avslutas barnets fritidshemsplats automatiskt i samband med att skolbytet registreras. Detta innebär att platsen inte följer med till den nya skolan, utan avslutas i systemet.

Om skolbytet sker inför ett nytt läsår, avslutas fritidshemsplatsen automatiskt den 31 juli. Därefter har barnet inte längre någon plats i fritidshem.

Viktigt att tänka på:

Om du önskar att ditt barn ska ha en fritidshemsplats på den nya skolan, behöver du göra en ny ansökan. Detta gäller oavsett om skolbytet sker under terminen eller inför ett nytt läsår.

Kommunens uppsägning

Placering kan efter särskilt beslut upphöra att gälla i följande fall:

- debiterade avgifter enligt gällande taxa har inte erlagts och en skuld har uppkommit
- platsen har erhållits på oriktiga grunder
- platsen har inte nyttjats enligt gällande riktlinjer

Vid uppkommen skuld kan vårdnadshavares erbjudas en avbetalningsplan i de fall hela skulden inte kan betalas omgående. Om detta inte sker kan eleven sägas upp från platsen. För elev som erhållit plats för särskilt stöd görs en särskild prövning före uppsägning.

13. Avvikelser från reglerna

Avvikelser från reglerna i enskilda fall prövas och beslutas av Utbildningsnämnden. Vid force majeure kan verksamhet inte garanteras

Infoga en bild genom att välja **Bild på startsida**
på fliken **Österåkers kommun**